

УДК 81-115*22:003(510+4:477)
DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2659.2025.37.22>

Максим КРИВОНІС, асп.
ORCID ID: 0000-0003-3255-430X
e-mail: maksym.kryvonos@hnpu.edu.ua

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Харків, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СУЧАСНИХ НАПРЯМІВ І ТЕНДЕНЦІЙ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ТА КИТАЙСЬКИХ СЕМІОТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вступ. Дослідження ставить на меті аналіз напрямів і тенденцій передових семіотичних досліджень науковцями Європи та Китаю для виявлення перспектив проведення подальших порівняльних розвідок вітчизняними дослідниками в цій царині.

Автором здійснено короткий історичний аналіз і виділено тематичну специфіку галузевої складової англосовітських та китайськомовних семіотичних досліджень; виділено популярні напрями й тенденції сучасних європейських і китайських семіотичних досліджень; окреслена перспектива вітчизняних компаративних семіотичних досліджень. Виділені сфери наукових інтересів провідних науковців семіотичної галузі.

Методи. Для аналізу напрямів і тенденцій застосовано описовий метод наукового дослідження. За допомогою використання прийому зіставної інтерпретації виокремлено спільні та відмінні риси у семіотичних дослідженнях Європи та Китаю. Насамкінець, за допомогою методу зіставлення поглядів науковців було окреслено сучасні перспективні напрями семіотичних досліджень.

Результати. Відтак, після проведення зіставного аналізу, автором продемонстровано виразну етносеміотичну тематику й біосеміотичну направленість досліджень китайськомовного семіотичного наукового дискурсу; до спільних напрямів китайських і європейських семіотичних досліджень можна віднести питання цифрової семіотики, питання нарративних структур сенсоутворення та іконічності в соціальних мережах, дослідження репутаційного дискурсу, проблем екосеміотики. Автором схарактеризована сфера наукових інтересів провідних західних семіологів і семіологів із КНР, проведені паралелі з українськими дослідниками.

Висновки. Унаслідок проведеної наукової розвідки доведено перспективність здійснення етносеміотичних і лінгвосеміотичних досліджень у галузі використання інтердисциплінарних семіотичних систем, дослідження китайської та європейської, зокрема української, лінгвокультур, релігієзнавства, творів візуального мистецтва, вербальних і невербальних зображувальних знаків, і семіотики літературного й мистецького дискурсів. Перспективними можуть вважатися дослідження семіотичних особливостей постцифрової освіти, локалізації, права та глобального впливу соціальних мереж і дослідження функціонування іконічних одиниць в діахронії, зокрема в інтеграції ракурсів діахронічної і синхронічної типології, доповнених когнітивним та лінгвокультурологічним аспектами.

Ключові слова: семіотичне дослідження, символ, Китай, Європа, зіставний аналіз, мультимодальність.

Вступ

З початком XXI ст. проведення семіотичних розвідок із загальних проблем семіотики та її галузевих відтінків, зокрема в царинах лінгвістичної, математичної, правознавчої, літературознавчої тематики, проблематика досліджень культури, комунікації, пізнання різних феноменів та об'єктів має тенденцію до глобального розширення й експонентного зростання.

Порушуючи проблематику та перспективи проведення сучасних компаративних семіотичних досліджень на матеріалі англійської, китайської й української мов варто враховувати історично зумовлену методологію та культурну специфіку, рівень наукового розвитку напрямку, наявність наукових товариств, дослідницьких груп і шкіл, а також науковий досвід, перейнятий від попередників.

Українське мовознавство, хоча й має радянський спадок, тяжіло і тяжіє до європейського наукового простору, що стало головною тенденцією сьогодення. Проте глобалізація наукового простору, швидкий економічний розвиток країн Близького Сходу та Азії, зростання провідної ролі Китаю в науково-технологічному прогресі спонукає наукові спільноти до усвідомлення цього факту та до розширення культурних пошуків і переходу до практичного аспекту реалізації гуманітарних наукових досягнень, де семіотичні дослідження є одним із найбільш пріоритетних напрямів (Zhao, 2011, p. 273).

Спираючись на праці іноземних вчених, зокрема на оглядове дослідження Ремо Грамінья і Марі-Ліс Медісон за матеріалами 2022 р. (Gramigna, & Madisson, 2023), автор має на меті провести зіставну розвідку семіотичних досліджень Європи й Китаю та виокремити основні напрями і тенденції досліджень, опублікованих у проміжок

між 2021–2023 рр. на теренах Європи та Китаю, використавши як матеріал міжнародні наукові журнали із загальної та галузевої регіональної семіотики (Китай), присвячені семіотичним дослідженням.

Завдяки розвідкам Т. Марана та К. Кулла, які у 2013 р. визначили 53 наукових журнали у світі дотичних до питань семіотики (Kull, & Maran, 2013), і розвідкам данських дослідників у 2023 р. (Sørensen, Thellefsen, & Nurma Dewi, 2023) вдалося визначити, що з наявних на тепер 66 журналів із 2013 р. кількість журналів в електронних базах у відкритому доступі зросла на 28 %, 19 має імпакт-фактор рейтингу SJR від Scopus, а також заочартовано 13 нових семіотичних журналів, 6 – із яких зареєстровані в період 2020–2021 рр., що свідчить про зростання міжнародного виміру та розширення галузевих семіотичних досліджень у світі.

До основних найбільш репрезентативних міжнародних наукових журналів, присвячених дослідженням загальної семіотики, у 2023 р. були включені 9 журналів, 3 із яких ми використовуємо в нашому дослідженні: "Праці по знаковим системам" (*Sign Systems Studies*) (видається з 1964 р. у Тартуському університеті (англ.)); Офіційний журнал Міжнародної асоціації семіотичних досліджень "Семіотика" (*Semiotica*) (видається з 1969 р. у De Gruyter Mouton (англ. і фран.)); "Міжнародний семіотичний журнал (*Kodikas/Код – Ars Semeiotica*)" (видається з 1977 р. у Gunter Narr Verlag (англ., фран. і нім.)) (Sørensen, Thellefsen, & Nurma Dewi, 2023).

До менш репрезентативних наукових журналів за кількістю щорічно виданих статей належать: "Громадський журнал семіотики" (*The Public Journal of Semiotics*) (видається з 2007 р. у Видавництві Торонто (англ.));

"Аннали семіотики" (*Signata*) (видається з 2010 р. Львівським університетом (англ. і фран.)); "Міжнародний журнал знаків і семіотичних систем" (*International Journal of Signs and Semiotic Systems*) (видається з 2011 р. у IGI); офіційне видання Асоціації управління інформаційними ресурсами (англ.) з 2023 р. видається під назвою "Міжнародний журнал семіотики та візуальної риторики" (*International Journal of Semiotics and Visual Rhetoric (IJSVR)*); "Знаки і суспільство" (*Signs and Society*) (видається з 2013 р. Чиказьким університетом (англ.) (Sørensen, Thellefsen, & Nurma Dewi, 2023).

Серед найбільш цитованих семіотичних журналів у світі в англослов'янському сегменті китайська галузева та регіональна тематика представлена журналом "Китайські семіотичні дослідження" (*Chinese Semiotic Studies*), який видається з 2009 р. за сприяння Міжнародного інституту семіотичних досліджень Нанкінського педагогічного університету та Китайської асоціації порівняльних досліджень мов і культур. Крім публікацій вищезазначеного журналу, у нашому дослідженні також використовуватимуться китайськомовні публікації журналу Пекінського науково-технічного університету (видання соціальних наук) та електронного журналу "Знаки та Медіа" (*Signs, & Media*), найбільшої бібліотеки семіотичної тематики в Китаї Інституту семіотики та медіадосліджень Сичуанського університету.

Варто зазначити, що натепер більшість наукових розвідок, опублікованих за сприяння Міжнародного інституту семіотичних досліджень і Китайської асоціації порівняльних досліджень мов і культур, отримують грантову підтримку Китайського національного наукового фонду соціальних наук, або публікуються на кошти місцевих китайських наукових фондів, що безпосередньо впливає на галузеву та тематичну складову семіотичних досліджень.

До основних **завдань** дослідження належить: 1) аналіз сучасного стану галузі семіотичних студій, виявлення прогресивних напрямів і тенденцій у європейських і китайських семіотичних дослідженнях за допомогою проведення компаративного аналізу тематичного змісту публікацій в англослов'янському та китайськомовному наукових дискурсах; 2) виділення найвпливовіших науковців семіотичної галузі й окреслення сфери їхніх наукових інтересів; 3) виокремлення перспективних напрямів і тенденцій, надання пропозицій до тематичного наповнення дослідницьких робіт.

Мета пропонованої розвідки – зіставний аналіз напрямів і тенденцій сучасних китайських і європейських семіотичних досліджень, проведених протягом (2021–2023). **Актуальність** роботи полягає у визначенні перспективних напрямів проведення наукових семіотичних розвідок для вітчизняних науковців. **Предметом** дослідження є основні напрями й тематики англослов'янських і китайськомовних семіотичних досліджень, **об'єктом** – тексти наукових доробків провідних семіологів Китаю та Європи, опубліковані в журналах за відповідний період.

Методи

Для аналізу напрямів і тенденцій було застосовано описовий метод наукового дослідження. За допомогою використання прийому зіставної інтерпретації було виокремлено спільні та відмінні риси у семіотичних дослідженнях Європи й Китаю. Насамкінець, за допомогою методу зіставлення поглядів науковців було окреслено перспективні напрями розвитку семіотики.

Наша спроба доповнити ідеї, висловлені в семіотичному огляді сучасної науки Р. Грамінья і М.-Л. Медісон (Gramigna, & Madisson, 2023), є однією з таких, що враховують найновіші тенденції й дозволить українським

дослідникам триматися у прогресивному руслі сучасних семіотичних досліджень. Об'єктивним вектором цього дослідження можна вважати синтезовані напрями наявних і перспективних досліджень, через призму яких ми спробуємо порівняти напрацювання семіологів із Європи, США, Китаю та України й оцінити таку тематичну спрямованість. Проводячи свою наукову розвідку, автор цього дослідження свідомо обмежується аналізом англослов'янського та китайськомовного дискурсу, що відповідно виключає статті написані іншими мовами (франкомовні та німецькомовні статті тощо).

Матеріалом дослідження стали наукові статті періоду 2021–2023 рр. електронних журналів "Праці по знаковим системам", "Семіотика", "Міжнародний семіотичний журнал – Код", електронного журналу "Китайські семіотичні дослідження" кількістю 122 статті, електронного журналу Сичуанського університету "Знаки та Медіа" кількістю 1059 статей, електронного журналу Пекінського науково-технічного університету (видання соціальних наук) кількістю 63 статті, оглядові статті семіотичних досліджень китайських (3 статті) і європейських (2 статті) дослідників.

Результати

Елементи учення про семіотичні смисли можна знайти ще у Платона, Арістотеля, Ф. Олександрійського, а поняття "знак" – у працях Т. Гоббса, Дж. Локка та Г. Лейбніца. У другій половині ХХ ст. логічний аналіз і дослідження категорій феноменів та людського досвіду, проведені американським дослідником Ч. Пірсом, заклали основу для формування семіотики як науки. Питання лінгвістичної царини семіотики отримали розвиток у працях Ф. де Соссюра, а з питаннями ієрархії семіотики культури можна ознайомитися в роботах Р. Барта, Ж. Дерріди, У. Еко, А. Греймаса (Кириченко, 2017). Наукові дослідження Ф. де Соссюра продовжили французька (К. Леві-Стросс, А. Греймас) і тартуська (Ю. Лотман) школи. З початком 1960-х рр. у Європі активно розвиваються наукові товариства, школи й дослідницькі групи, що фокусуються на проведенні семіотичних досліджень, започатковуються наукові журнали із вивчення загальної та галузевої семіотики. Основна різниця між семіотичними школами полягає в тому, які техніки використовує кожна з них для аналізу певного явища і що саме визначає значущу одиницю. Для послідовників Ч. Пірса – це знак, для школи А. Греймаса – текст, для послідовників У. Еко – це код, а для школи Ю. Лотмана – це культура. Серед сучасних дослідників галузі семіотики варто виділити американську школу учнів Ч. Пірса та Т. Себеока (США), Центр семіотики в Орхуському університеті (Данія) (послідовники Л. Ємслева), Центр когнітивної семіотики в Лундському університеті (Швеція), послідовників М. Халлідея (Австралія), семіотичну дослідницьку групу університету Сінгапуру тощо.

Термінологічний апарат семіотики, історія семіотичних досліджень, основні напрями та представники семіотичної науки, відображені у класичних англослов'янських працях: Дж. Ділі "Вступ до семіотики" (1982), У. Еко "Семіотика і філософія мови" (1984), Д. Чендлера "Семіотика для початківців" (2011), і П. Коблі "Знайомство із семіотикою" (2014), В. Нета "Довідник з семіотики" (1995) тощо.

За позицією провідного лінгвіста А. Соломоника в нарисі "Four Currents in Modern Semiotics", сучасні семіотичні дослідження можна розділити на "чотири основні напрями": 1) філософський напрям, основоположником якого є Дж. Ділі (1942–2017); 2) лінгвістичний напрям, ідейним натхненником якого є Ф. де Соссюр (1857–1913); 3) біосеміотичний напрям, автором якого є

Т. Себеок (1920–2001), що включає семіотику тварин (зоосеміотика), вегетативну семіотику (фітосеміотика), семіотику мікроорганізмів (семіотика прокариотів); і 4) загальну семіотику (А. Соломоник, у Китаї – Лі Ючжен та ін.) яка стане джерелом для всієї галузевої семіотики.

Китайський дослідник Лі Ючжен поділяє напрями сучасної семіотики на три категорії: лінгвосеміотика, загальна семіотика та семіотика культури. Семіотичні теорії, ядром яких є аналіз мовної структури, семантичної структури та дискурсу, становлять основу лінгвосеміотики. Далі вчені перейшли від глибокого дослідження мовних знаків (теорія Ф. де Соссюра про два виміри знаку), структурного аналізу мови, семантики, дискурсу та тексту до аналізу немовних знаків (включаючи символи штучного інтелекту). Усі знаки та символи, пов'язані з людським життям, є предметом вивчення загальної семіотики. І насамкінець, використання різних семіотичних поглядів і методів аналізу різноманітних матеріальних, духовних і поведінкових явищ у соціальній культурі, наприклад семіотики архітектури, кіно, драми, семіотики свідомості, складають зміст дослідження семіотики культури (Li, 1995, pp. 35–44).

Серед галузевих напрямів у семіотичних журналах англомовного світу з високим імпаکت-фактором найбільш популярними за назвами журналів є тематики соціальної семіотики, біосеміотики, когнітивної семіотики, семіотики права, візуальної семіотики тощо. Залежно від кількості наявних публікацій у вибраних нами наукових журналах спробуємо виділити основних представників, які на тепер визначають вектор розвитку семіотичної науки. Після ретельного огляду наукових доробків провідних європейських науковців автор дослідження пропонує виділити такі напрями: 1) біосеміотика: Т. Себеок (Thomas A. Sebeok), К. Кулл (Kalevi Kull), К. Кемпбелл (Cary Campbell), Й. Хоффмейер (Jesper Hoffmeyer), К. Еммехе (Claus Emmehche), А. Вебер (Andreas Weber), Т. Дікон (Terrence W. Deacon), П. Августина (Prisca Augustyn), Т. Маран (Timo Maran) (екосеміотика), О. Туровський (Aleksi Turovski) (зоосеміотика), О. Пуумейстер (Ott Puumeister) (біополітика); 2) загальна семіотика: А. Соломоник (Abraham Solomonick), М. Лотман (Mihhail Lotman); 3) семіотична теорія: Дж. Ділі (John Deely); Ф. Стьєрнфельт (Frederik Stjernfelt); С. Салупере (Silvi Salupere); 4) семіотика культури: П. Тороп (Peeter Torop); 5) дослідники музичної семіотики: Ж. Натъез (Jean-Jacques Nattiez), Е. Тарасті (Eero Tarasti), Ф. Тагг (Philip Tagg), Д. Мартінееллі (Dario Martinelli); 6) семіотика мистецтва: П.-Б. Фоссалі (Pierluigi Basso Fossali), Д. Преціози (Donald Preziosi), Н.-Б. Барб (Norbert-Bertrand Barbe); Г. Сонессон (Göran Sonesson); 7) дослідження іконічності мовного знаку: Ч. Пірс (Charles Sanders Peirce), В. Нет (Nöth Winfried), М. Нані (Max Nänny), О. Фішер (Olga Fischer), Д. Е. Вест (Donna E. West); 8) візуальна семіотика: Ж. Фонтаній (Jacques Fontanille), Д. Чендлер (Daniel Chandler), К. Сільверман (Kaja Silverman); Х. Кайвано (José Luis Caivano); Ж.-М. Клінкенберг (Jean-Marie Klinkenberg); 9) мультимедіальність: Т. ван Лівен (Theo van Leeuwen), Г. Крес (Gunther Kress), Дж. Бейтман (John Bateman), Елізабет Адамі (Elisabeth Adami); 10) семіотика текстів: Р. Познер (Roland Posner), Б. Успенський (Boris Uspenskij); 11) семіотика літератури: Д. Бертран (Denis Bertrand); 12) семіотика поп-культури, соцмереж: М. Данезі (Marcel Danesi), А. Есте (Aquilés Este); 13) семіотика технічних та природничих наук, кіберсеміотика: М. Андерсон (Myrdene Anderson); А. Луупе (Andres Luure), Дж. Лемке (Jay Lemke), С. Брієр (Søren Brier); 14) семіотика релігії: М. Леоне (Massimo

Leone), Р. С. Коррінгтон (Robert S. Corrington); 15) нарративна семіотика: А. Греймас (Algirdas Julien Greimas), П. Коблі (Paul Cobley); 16) семіотика права: Э. Мерц (Elizabeth Mertz); 15) організаційна семіотика: Р. Стемпер (Ronald Stamper); 17) семіотична аналітика: Д. Гленн (Joshua Glenn); 18) інтертекстуальність: Ю. Крістева (Julia Kristeva), 18) семіотичний аналіз політичного дискурсу: П. Сепіо (Patrick Sériot); 20) когнітивна семіотика: Дж. Пелкі (Jamin Pelkey); П. Кондерак (Piotr Konderak), Пір Бундгаард (Peer Bundgaard), Йоран Сонессон (Göran Sonesson), Тодд Оклі (Todd Oakley), Мерлін Дональд (Merlin Donald), and Бруно Гантолуччі (Bruno Gantolucci); 21) семіотика простору, пам'яті: П. Біолі (Patrizia Violi); 22) семіотика дизайну: М. Д. Дондеро (Maria Giulia Dondero); 23) медіасеміотика: А. А. Бергер (Arthur Asa Berger); 24) соціальна семіотика: С. Петріллі (Susan Petrilli); 25) семіотика перекладу: А. Понціо (Augusto Ponzio) тощо. Цей список може доповнюватися представниками галузевих семіотичних досліджень, що свідчить про сформованість представників наукових європейських семіотичних шкіл, що продовжують розвивати наукові напрями, започатковані попередниками.

Європейська семіотична наука систематично вдається до огляду сучасних пошуків науковців, певної інвентаризації проблематики й методології досліджень, що значно полегшує розуміння перспектив розвитку. В огляді (Kull, & Puumeister, 2022) більш ніж 50 томів лотманівського журналу *Sign Systems Studies* авторами було виділено багато тематик, зокрема з: трактування семіотики культури, культурної медіації, семіотики художнього тексту, діалогу, нарративу, перекладу; семіотики міста, зображення, дзеркала; семіотики простору; зіставних біосеміотичних досліджень і досліджень праць У. Еко; фреймування природи та культури; зіставних досліджень семіотики та історії, семіотики та антропології; семіофери Умвельта Якоба фон Юксюлла, філософію комунікації; семіотики Ф. де Соссюра, Р. Барта, А. Греймаса, Б. Успенського; підходів у Тартуській семіотиці тощо.

У щорічному огляді наукових журналів із семіотики (зокрема 26 статей із *Sign Systems Studies* і 79 статей із *Semiotica*) за 2021 р. Нуссель і Пуумейстер розподілили семіотичні журнали за такою тематикою: 1) діаграматичні моделі структури значення; 2) обличчя як діаграмна маска комунікабельності; 3) досягнення семіотики Ч. Пірса; 4) досягнення семіотики А. Греймаса; 5) передчуття майбутнього (Nuessel, & Puumeister, 2022).

В огляді за 2022 р. Р. Грамінья та М.-Л. Медісон визначили сім основних семіотичних напрямів і тематик: 1) спадщина Ю. Лотмана: сторіччя дослідження семіотичних ландшафтів; 2) за межами структуралізму: семіотична спадщина Ф. де Соссюра; 3) дослідження семіотики тіла: спецномер *Semiotica* про "семіотичність"; 4) розвідки Ч. Пірса: відтінки символічності, моделей та інтерпретантів; 5) семіотичні зміни: ковід, постковідні нарративи, стихійні лиха та кризи; 6) конструювання онлайн-ідентичностей: сила візуальної риторики в епоху соціальних медіа; 7) динамічний семіозис: реінвенція когнітивної візуальної семіотики (Gramigna, & Madisson, 2023, p. 710).

До прогнозованих напрямів на найближчі роки Р. Грамінья та М.-Л. Медісон віднесли такі тенденції: 1) семіотика конфліктів і розбудова миру (вивчення ролі знаків у появі конфліктів і розбудові миру, оцінювання нарративів і символів, які можуть переналаштуватися для підтримки мирних ініціатив і взаєморозуміння в контексті війни та націоналізму); 2) цифрова семіотика й інтерпретація штучного інтелекту (ШІ) (декодування та

створення знаків за допомогою ШІ, семіотичні наслідки комунікації та інтерпретації знаків згенерованих з допомогою ШІ); 3) проблеми семіотики освіти та виклики ШІ для академічної доброчесності (Campbell, & Olteanu, 2023); 4) екосеміотика та зміна клімату (як екосеміотичні підходи можуть поліпшити наше розуміння наративів про зміну клімату й екологічного активізму) (Maran, 2020); 5) семіотика А. Греймаса в аналізі соціальних мереж (дослідження впливу наративних структур на мережевих платформах на сенсоутворення та прояв ідентичності); 6) семіотика віртуальної й досвід доповненої реальності (дослідження знаків, що використовуються для створення "ефекту занурення", дослідження взаємодії з користувачем та інтерпретацію знаків у цих змодельованих контекстах); 7) семіотика Р. Барта й культура скасування (дослідження конструювання та деконструкції публічних персон на цифрових платформах у межах репуатаційного дискурсу) (Gramigna, & Madisson, 2023, p. 728).

За останні півстоліття європейська семіотика відзначилася монументальними теоретичними напрацюваннями та численним ретроспективним аналізом доробків наукових шкіл Ф. де Соссюра, Р. Барта, А. Греймаса, У. Еко, Ю. Лотмана і продовжує диверсифікацію та парасолькове розширення меж семіосфери як із філософського, естетичного, культурно-мистецького боку, так і з лінгвістичної, біосеміотичної, візуальної площини, тим самим задаючи високу планку своїм українським і китайським колегам.

Методологічні основи семіотичного напрямку досліджень в Україні були започатковані в багатьох монографіях М. Поповича (1997, 2011, 2018) і С. Кримського ("Запити філософських смислів (2003), "Під сигнатурою Софії" (2008) та ін.). Також варто зазначити про вплив на формування напрямку наукової співпраці з Ю. Лотманом у 1986 р. (Гардашук, 2021).

Серед вітчизняних лінгвістів, оглядових дослідників семіотики, насамперед варто згадати Г. Почепцова (питання знаковості мови в аспекті теорії комунікації); О. Селіванову, (дослідження семіотичних проблем у галузі теорії когнітивної ономазіології) (Бацевич, 2016). Серед досвідчених науковців української семіотичної галузі необхідно відзначити О. Білецького (семіотичні аспекти мовної системи в царині структурної та математичної лінгвістики); О. Колесника (дослідження в галузі лінгвокогнітивістики, міфосеміотики); Т. Козлову (дослідження принципу іконічності та його реалізацію в лексичі індоєвропейської прамови); С. Єрмоленка (проблеми іконічності мовного знака в аспекті мовного моделювання дійсності, питання знакової структури мовних одиниць, проблеми темпорального дейксісу, дейктичної полісемії, взаємодії соціокультурних кодів, питання методології української епонімії, проблеми реалізації геортонімів та агонімів). Провідним вітчизняним дослідником вважається Н. Андрейчук (антропокультурна лінгвістика, семіотичні вияви та питання структурування лінгвокультурного простору, лінгвокультурних кодів).

Також варті уваги науки розвідки українських науковців відділу логіки та методології науки Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України в монографії "Семіотичний аналіз явищ культури" (2021) (Гардашук, 2021), де окреслюються дослідження в галузі семіотичного аналізу явищ культури в межах глобальної, універсальної та інтегральної семіотики. Серед авторів провідні науковці: Т. Гардашук (розширення методології екосеміотики та біосеміотики); Ю. Писаренко (ритуали, семіотика архаїчного світогляду); Я. Кохан (математична семіотика теорії культури); О. Маєвський (семіотичний аналіз апперцепції

та інтерпретації мистецтва); О. Габович, В. Кузнєцов (класифікації, опис, функції теорії назв і їхні складники); І. Кисляковська (критичний раціоналізм, гротеск); А. Васильченко (семіотика соціального, інтерсуб'єктивність); В. Омелянчик (семіотичний підхід до явищ культури); В. Навроцький (семіотичні характеристики медійних повідомлень); Н. Вяткіна (ретроспектива досліджень семіотичних проблем культури).

Прикладна семіотика представлена вітчизняними науковцями, які також напрацювали ґрунтовне бачення своєї дисципліни крізь призму семіотики: Д. Левченков (дослідження естетичного семіозису в царині образотворчого мистецтва); А. Кікоть (семіозис українського костюма); С. Волкова (семіотика ритуального танцю, іконічність синтаксису); Ю. Чистякова (семіотичний підхід у порівняльно-правовому пізнанні); О. Павлишин (семіотика права); О. Балинська (семіотико-правовий аналіз знаків); Р. Косаревська (семіотика архітектурно-пейзажних формоутворень доби класицизму в Україні); Н. Городнюк (дослідження специфіки семіотики, онтології та аксіології речі в українському літературознавстві); літературознавця С. Кочерга (семіотичний аналіз текстів Лесі Українки); І. Сєрякова (питання семіозису невербальних знаків комунікації); Н. Коннова (дослідження семіотики фінансів); О. Черненко (семіозис інтраперсональних конфліктів); І. П'ятницька-Позднякова (музичне мовлення в семіозисі художньої культури України); Т. Крисанова (когнітивна семіотика); І. Шевченко (інтерсеміозис у дискурсах); Г. Харкевич (семіотичні аспекти переказознавства); І. Погребняк (семіотична теорія літературознавства, комунікації); М. Карп (мультиmodalність, наратологія); Л. Макарук (мультиmodalність); О. Солецький (емблематичні форми дискурсу); О. Астапова-Вязьміна (семіотична комунікація) тощо. У царині мистецького, філософсько-культурно-естетичного напрямку семіотичних досліджень, дотичних до предметних семіотичних розвідок, серед українських науковців такі представники: О. Хмельовський (графічний дизайн, сакральна геометрія); В. Личковах (естетика, культурологія, філософія етнокультури, культурологічна регіоніка); О. Афоніна (культурний код); С. Стоян (етика, естетика, культурологія); О. Балашова (медіатеорія); В. Головей (сакральне мистецтво, феноменологія релігії); Я. Пруденко (медіамистецтво, кібернетика, ШІ); О. Чепелик (дизайн, медіамистецтво, архітектура); Н. Зражевська (медіатекст); В. Стекольщиков (медіатекст); О. Костюк (дизайн); В. Водяна (музичне мистецтво); Л. Бабушка (фестивальна культуротворчості) тощо.

Завершуючи огляд українських наукових публікацій роботами власне лінгвосеміотичної проблематики розміщених в електронних репозитаріях фахових видань (категорія "Б", Серія "Філологія"), зокрема "*Studia Philologica*" ("Філологічні студії"), (видається з 2012 р. Київським університетом імені Бориса Грінченка), варто виділити декілька предметних статей Н. Андрейчук з питання тлумачення культурної семіотики (Andreichuk, 2015), тлумачення візуального розуму й особливостей сприйняття візуальних книг (Андрейчук, 2017), дослідження семіозисного підходу до інтерпретації дискурсу (Andreichuk, 2020) і вибору термінологічних одиниць для відтворення метамови Ч. Пірса (Андрейчук, 2021). Серед інших публікацій, доступних в електронних репозитаріях журналів, було знайдено багато лінгвістичних досліджень проведених крізь призму лінгвосеміотики, зокрема дослідження мультиmodalного смислотворення, лінгвопоетики, текстових фреймів, наукові

розвідки з акцентом на когнітивно-семіотичному та нарративному аспектах. За останні роки серед вітчизняних науковців стрімко зростає кількість мультимодальних досліджень, зокрема на базі різноманітних медіа-, рекламних-, політичних- і кіно-дискурсів, а збільшення кількості доступних аудіо-, відео- та текстових джерел в мережі Інтернет дозволяє ефективно систематизувати й аналізувати лінгвістичний матеріал.

Багатовакова історія, традиційна відірваність науки від практики – усе це вплинуло на розвиток гуманітарного наукового напрямку в Китаї. Лише з початком XXI ст. семіотичні дослідження стали займати провідне місце в китайській лінгвістиці. Ще в 1926 р. засновник сучасного китайського мовознавства Чжоу Юаньжень опублікував "Семіотичний нарис", де запропонував створити універсальну семіотику та здійснити розподіл на теоретичну семіотику та прикладну семіотику. Існує твердження, що ідея виокремлення семіотики прийшла до нього завдяки Ф. де Соссюру та Ч. Пірса, але, на жаль, розвинути її не вдалося ще протягом тривалого часу. Лише в далекому 1978 р., після пережитих потрясінь війни, тотального знищення інтелігенції, деполітизовані китайські наукові школи знову піддали критиці наявні наукові методи і під впливом Празької школи, формалістів і структуралістів доклалися до розвитку гуманітарних досліджень. Завдяки науковцям Чжао Цзясінь, Лу Лісянь, Чжао Їхен китайська семіотика до цього часу не втрачала своєї актуальності, а згодом Лі Ючжен у роботі "Вступ до теоретичної семіотики" (1999) надасть теоретичні обґрунтування китайської семіотики (Wang, & Pan, 2016, pp. 69–70).

Ван Мінью у статті "Два десятиліття семіотичних досліджень у Китаї" (Wang, 2020, pp. 291–293) виділяє три етапи семіотичних досліджень в Китаї. На початковому етапі (1980–1986), вийшло близько 45 публікацій з обговорення семіотики Ф. де Соссюра і Р. Барта. Наступним був Етап становлення (1987–1993), було видано 87 статей із семіотики з дослідження таких тематик: 1) про лінійність (протяжність) мовного знаку, невмотивованість (арбітрарність) знаку, компаративні дослідження семіотичних теорій. 2) про застосування семіотичної теорії у сферах семантики та прагматики, зокрема у транслативній семіотиці літератури. 3) про дослідження семіотичного змісту творів стародавніх діячів традиційної китайської культури таких як Гунсунь Лун (320–350 рр. до н. е.) і Сунь-цзи (310–235 рр. до н. е.). Протягом Третього етапу, або Етапу розквіту (1994–2002) було опубліковано більш ніж 280 статей з нарративної, соціальної семіотики, семіотики фільму, семіотики дискурсу та суб'єктивної семіотики. У цей період лінгвістика Ф. де Соссюра досягла свого найбільшого розквіту, піддавалися критиці ідея арбітрарності лінгвістичного знаку. Цей етап у Китаї ознаменувався проникненням семіотики в різноманітні галузі: лінгвістика, література, культура, мистецтво, комунікація та фольклор.

Стосовно визначення поняття знаку більшість китайських вчених послуговується загальноприйнятими твердженнями Ф. де Соссюра, Ч. Пірса та У. Еко, однак у питанні класифікації знаків є інші способи відмінні від У. Еко, Ч. Пірса та Т. Себеока. Зокрема китайський лінгвіст Лі Яньфу розділяє знаки на дві категорії: знаки логічної категорії об'єктивного характеру та знаки естетичної категорії суб'єктивного характеру. Перша категорія включає паралінгвістичні знаки, практичні коди, когнітивні коди та прогностичні коди, причому останні поділяються на три типи: мистецтво та література, символізм і тематика, а також морфологія нарративу. Інший семіотик,

Ліан Фу, вважав, що доцільнішим буде об'єднати всі екстралінгвістичні знаки у п'ять основних форм: демонстративні знаки, матеріальні знаки, поведінкові знаки, аудіовізуальні знаки та природні знаки (Wang, 2020, p. 295).

Цікавою є позиція китайських науковців стосовно виділення знаків на основі "позначуваного відношення" (відношення між означником і означеним), де внаслідок чого утворюються п'ять категорій знаків: 1) віщі знаки або квазізнаки – це знаки у широкому сенсі, де середовище й повідомлення органічно пов'язані (наприклад: дим у лісі означає багаття, а хвилі на поверхні води позначають рух риби); 2) символічні знаки – знаки цієї категорії використовують інформацію та природні характеристики як символи (напр., емблема китайської армії – зображення п'ятикутної зірки китайськими ієрогліфами "八一" (буквальне значення 8 і 1, або 1 серпня – день створення НВАК) – символізує Китайську народно-визвольну армію, а утворене з допомогою цих двох ієрогліфів зображення голуба – символізує мир); 3) індуктивні знаки, носієм інформації яких виступає візуальне та звукове сприйняття (барабанний бій – заклик до атаки, звук гонгу – відведення військ на полі бою); 4) мовні знаки – оскільки мова є поєднанням вимови, форми та значення, знаки цієї категорії є основною формою комунікаційно-інформаційних знаків і визнаються як найважливіші у знакової системі; 5) знаки заміни – знаки цієї категорії не позначають предмети, явища чи поняття; їх називають вторинними знаками для заміни первинних знаків (напр., численні знаки в математиці, фізиці і хімії, оперативні відносні символи в логіці предикатів, штучних мов тощо) (Wang, 2020, p. 295).

Порушуючи питання функцій семіотики, китайські науковці розглядають семіотику як науку, що існує виключно у формі філософії та методології. У питанні відношення семіотики до лінгвістики, китайські лінгвісти розглядають їх як окремі науки, які відповідно інтегруються в царині лінгвосеміотики. Варто зазначити, що значна увага приділена галузевим лінгвосеміотичним дослідженням, що дотичні до питань філософії, логіки, комунікації та лінгвокультурології (Zhang Weijiang, Tu Dejun) (Wang, 2020, pp. 296–297).

Як зазначає Чжао Їхен (Zhao, 2011, p. 273), на етапі розквіту семіотичної науки китайські дослідники успішно проводили етносеміотичні та лінгвосеміотичні дослідження китайських ієрогліфів, біноміальної номенклатури, традиційного етикету, китайської архітектури, одягу тощо. В останніх дослідженнях велика увага приділяється статусу і функціям невербальних знаків, проводяться дискусії щодо вивчення мови жестів; дослідники також намагаються глибоко інтерпретувати китайські історичні й культурні феномени крізь призму семіотики. Нині семіотика в Китаї зосереджена на дослідженні філософії, лінгвістики, логіки й літератури.

У статті "Історична місія китайських семіотиків" Ван Мінью (Wang, & Li, 2018, pp. 137–148) виділяє 12 унікальних для Китаю семіотичних сфер дослідження: семіотика "І-цзін" ("І Ching" або "Книга змін"), ониматологічна семіотика, екзегетична семіотика, семіотика китайських ієрогліфів, семіотика філософського трактату Лю Се "Різьблений дракон літературної думки", семіотика буддистської філософії, семіотика на основі ворожінь, семіотика на основі алюзій, семіотика класичної літератури, фонологічна семіотика та семіотика Людини. Також Ван ілюструє шість аспектів академічної філософії китайської семіотики: ставлення до референцій та інновацій,

заклик до діалогу й аргументів, еклектичний підхід до китайської, європейської та американської семіотики, дослідження семіотизації значення, інклюзивного охоплення знаку, особливий тип відношення (сигніфікації) (Wang, & Li, 2018, pp. 137–148).

Дослідження в галузі китайської семіотики поділяються на категорії: 1) дослідження теорії комунікації та ідеографіки (Xu Aiqiong); 2) значеннєві та конвенційні комунікативні паттерни (Hu Zhuanglin); 3) функціонування сигналів у конвенційній комунікативній системі (Guo Hong).

Китайські вчені глибоко вивчають зв'язки семіотики з іншими дисциплінами, таким як філософія, логіка, комунікація й лінгвістична культурологія (Wu Gouhua, Chen Daode, Xiang Rongxian, Zeng Xiangyun). Дослідженнями історії та розвитку західної семіотики займалися (Hu Xiahui, Gou Zhixiao, Zhou Zhenxiang, Lin Jia, Li Su, Chen Yong). Розвиток китайської семіотики як науки розглядався крізь призму аналізу літератури стародавнього Китаю, напр.: семіотика Гунсунь Луна про імена та природу (Li Xiankun); семіотична роль ректифікації імен Сунь-цзи (Xu Aiqiong); семіотична природа І-цзін (Zhou Wenying); семіотика філософії доцїнської епохи (Gou Zhixiao); семіотика моїстського канону (Li Xiankun); семіотичні дослідження "Шовень цзецзи" (Пояснення ієрогліфів) (Gao Letian) (Wang, 2020, p. 297).

Китайські лінгвісти розвивалися здебільшого під впливом ідей Ф. де Соссюра, тому питання дослідження лінгвістичної семіотики Ф. де Соссюра завжди було центральним пунктом семіотичних досліджень. Досліджуються фундаментальні принципи ідей Ф. де Соссюра (Cen Qixiang, Xu Zhimin, Liu Yaowu, Pi Hongming); лінгвістична теорія бінарної опозиції Соссюра (Yang Xinzhang, Xu Siyi, Xu Shenghuan, Yang Zhong, Yang Shaojie, Xu Guozhang, Li Baojia); проблема арбітрарності та іконічності знаку (Du Wenli, Wang Yin, Wen Xu, Wang Yin); компаративний аналіз лінгвістичних теорій Ф. де Соссюра й інших дослідників (Liu Yaowu, Zhou Yining, Shi Cunzhi, Lu Fengpeng); переоцінка лінгвістичного доробку Ф. де Соссюра (Xu Guozhang, Xin Delin, Qi Yucun, Le Meiyun, Wang Kefei, Zhang Shaojie, Lu Deping) (Wang, 2020, p. 298).

До визначних напрямів у китайській семіотиці можна віднести дослідження природи лінгвістичного знаку: 1) природа і функції лінгвістичних знаків (Le Meiyun, Xu Shenghuan, Wang Mingyu, Liu Jiarong); 2) перемикання коду (лінгвістичний феномен переходу від однієї мови на іншу і назад під час розмови носіїв двох мов) (Long Rijin, Peng Xuanwei, Liu Chengyu, Tan Dongling, He Ziran, Li Jingwei); 3) референція (Guo Yukai, Liu Jiarong); 4) теорія маркованості (Xu Shenghuan, Wang Lifei, Zhang Jiaye, Zhang Feng, Li Tianxian, Wang Shunyu, Wang Yang) (Wang, 2020, p. 299).

Варто виділити китайські дослідження семіотики як лінгвістичної дисципліни, зокрема: 1) застосування семіотики в семантичній теорії (Xu Haiming, Wang Wenqing, Wang Dechun, Guo Yukai, Wang Mingyu, Liu Zuoyan); 2) застосування семіотики у прагматичній теорії (Qian Guanlian, Tang Zhenhua, Xu Jining); 3) семіотика перекладу (Luo Jinde, Li Guanrong, Sui Ran, Wen Hongrui, Li Ming, Zhang Xinmu, Wang Zhijiang); 4) семіотика як лінгвістичний феномен (Wang Mingyu, Chen Zhonghua, Hua Shao, Chen Xiaoyan, Gu Tongqing, Zhou Honghong). Прикладні семіотичні дослідження: 1) рекламний дизайн і креативність (Gou Zhixiao, Huang Li, Hu Man, Lv Yue);

2) семіотика в невербальній комунікації (Zhuang Hecheng, Wang Shuilian, Gu Jiazu, Chen Liangxuan) (Wang, 2020, p. 300).

Китайська семіотика вирізняється ґрунтовними дослідженнями в галузі семіотики культури й літератури. Аналізом семіотики культури, культурних структур, лотманівської теорії культури займалися Hu Zhuanglin, Zhang Jie, Gu Jiazu, Zhao Ronghui; розвідки з семіотичного аналізу традиційної китайської культури можна знайти в роботах авторів Deng Qingsheng, Li Youzheng, Liu Yaohan; питання семіотики традиційної китайської опери, мистецтва, зображувальних знаків досліджували Li Xijian, Dong Qiang, Jian Heyan, Qi Xiaobin. Китайські лінгвісти проводять семіотичні розвідки есе Чжоу Цзоженя (Zhang Guangmang), казок і міфів (Li Xiuyun), роману "Сон у червоній вежі" (Xia He).

Серед багаторазово перевиданих фундаментальних праць у галузі китайської семіотики можна зазначити "Вступ до теоретичної семіотики" Лі Ючжена (Li Youzheng) (Introduction to Theoretical Semiotics) (1999), "Сучасна лінгвсеміотика" Ван Мінью (Wang Mingyu) (Modern Linguistic Semiotics) (2013) і "Семіотика: принципи та проблеми" Чжао Йхен (Zhao Yiheng) (Semiotics: Principles and Problems) (2016), що склали потужне підґрунтя та окреслили майбутнє розвитку китайських семіотичних досліджень.

За сферами наукових інтересів сучасних китайських дослідників семіотики, які щорічно публікуються в електронному журналі "Знаки та Медіа" (*Signs & Media*), і де кожен має у своєму доробку десятки наукових праць, можна розподілити так: 1) дослідження теорії загальної семіотики: Zhao Yiheng, Li Youzheng, Zhang Jie, Zhao Xingzhi; 2) дослідження формальної семіотичної теорії: Zhang Yi, Zhang Liuhua, Dong Minglai, Zhao Xingzhi; 3) дослідження семіотичної наратології: Zhao Yiheng, Zhang Yi, Tan Guanghui, Qiao Guoqiang, Cai Xiuzhi, Wang Weiyan, Long Diyong, Shen Dan, Zeng Qingxiang; 4) семіотика комунікації: Hu Yirong, Lu Deping, Ding Hegen, Zhao Xingzhi; 5) лінгвсеміотичні дослідження: Wang Mingyu, Cheng Ran, Guo Hong, Meng Hua, Xiao Yaman, Hu Zhuanglin; 6) екосеміотика, біосеміотика: Peng Jia, Yu Hongbing; 7) семіотика культури: Zhu Dong, Tao Dongfeng; 8) семіотика візуальної культури: Xu Pei, Duan Lian; 9) семіотика мистецтва та мистецтвознавство: Lu Zhenglan, Zhao Kuiying, Jiang Rongchang, Wu Xingming, Duan Lian, Shan Xiaoxi, Wang Yichuan, Gao Jianping, You Xilin, Jiang Shuzhuo; 10) семіотика медіа: Li Siyu, Zhang Xiaoyuan, Ding Hegen, Xu Pei; 11) семіотика реклами: Yang Xiaohong, Rao Guangxiang, Mao Sihui, Peng Hong; 12) семіотика медіа-літератури: Shan Xiaoxi; 13) семіотика танцю: Hai Weiqing; 14) семіотика дизайну: Xue Juan, Wu Xingming; 15) семіотика ЗМІ: Li Wei, Jiang Xiaoli, Rao Guangxiang, Zeng Qingxiang; 16) семіотика споживання: Jiang Rongchang; 17) семіотичне літературознавство (китайська література): Duan Lian, Tan Guanghui, Tang Xiaolin, Wang Yiyan, Lu Yang, Liu Lili; 18) семіотичні дослідження англійської та світової літератури: Cheng Xilin, Yin Xinan, Wang Ning, Література: Shen Dan, Fu Feixiong, Le Daiyun; 19) семіотичні дослідження в галузі теорії літератури: Qiao Guoqiang, Cai Xiuzhi, Jiang Yuanlun, Zhang Yu, Fu Qilin, Wang Weiyan, Shan Xiaoxi, Wang Yichuan, Li Fengliang, Wang Zhenglong, Zhao Xianzhang; 20) дослідники західної теорії літератури, англійської літератури: Ding Ersu, Zhang Zhiting, Yang Huilin; 21) дослідники літературної компаративістики: Ye

Shuxian, Cao Shunqing, Fu Xiuyan, Yin Xinan, Qiao Guoqiang, Yang Huilin; 22) дослідники в галузі літературної естетики: Zhu Guohua, Wu Xingming, Zhi Yu, Gao Jianping, Zhao Xianzhang, You Xilin, Jiang Shuzhuo, Zhou Xian; 23) дослідники феноменологічної філософії, китайської та західної філософії: Dong Minglai, Jiang Rongchang, Yao Wenfang, Zhang Zailin, Huang Yushun, Zhou Jianzhang. 24) семіотичні дослідження релігії: Yang Huilin, Jiang Shuzhuo, Yu Hongbing; 25) дослідження філософії мистецтва (нової естетики): Jiang Rongchang, Zhao Kuiying, Fu Feixiong, Shan Xiaoxi, Wang Yichuan, Wu Xingming, Shan Xiaoxi; 26) семіотика подарунку: Zhao Xingzhi; 27) урбанологія, культура міста: Cai Xiuzhi, Li Fengliang; 28) кіно- і телекритика: Wang Yichuan; 29) семіотика перекладу: Shen Dan; 30) семіотика освіти: Cheng Ran тощо.

Звичайно, запропонований список невичерпний і обмежується виключно передовим діячами семіотичної галузі Китаю та частково відбиває лише найбільш популярні напрями семіотичних досліджень, де кількісна складова може свідчити про достатньо розвинену наукову школу. Як зазначалося вище, китайські вчені широко представлені в галузі теорії загальної семіотики, формальних і теоретичних наративних семіотичних досліджень зокрема теорії літератури, філософії й естетики, семіотики комунікації й медіа, і широким спектром галузевих досліджень із використанням доступного ресурсу штучного інтелекту.

Серед основних напрямів семіотичних досліджень в англомовних публікаціях "Китайських семіотичних досліджень", виданих за останні три роки, автором дослідження було узагальнено декілька найбільш популярних, це: 1) культурно-філософсько-релігійний напрям: (релігійні й культурні етносеміотичні дослідження; декодування культурної семіотики Конфуціанства, Цзиншень, Чжуан-цзи, чань-буддизму; візуальна риторика ТКМ (традиційної китайської медицини); соціально-семіотичні дослідження китайського націоналізму); 2) наративна семіотика, семіотика дискурсу та семіотика перекладу: (наративне моделювання в оповіданні; семіотичний підхід до аналізу стратегічних наративів; семіотична перспектива непрямого перекладу, когнітивно-семіотичне тлумачення метафори в дискурсі, метонімія як семіотичний ресурс, семіотичні аспекти перекладу); 3) прикладні лінгвосеміотичні дослідження: (дослідження індексності мемів; компліментарні емоції на платформі Вейбо; семіотичний аналіз хештегів; семіотична інтерпретація культури онлайн-селфі; семіотико-дискурсивний погляд на короткі відео у соціальних мережах; порядок індексів і мовна ідеологія в лінгвістичному ландшафті; семіотичний аналіз конспіративних теорій); 4) мультимодальні семіотичні дослідження: мультимодальність семіотичного математичного мислення; крос-модальна іконічність; мультимодальний дискурсивний аналіз культу шани до батьків; 5) біосеміотичні дослідження: (біосеміотика постцифрового життя; моделювання безпеки в біосеміотичних контекстах; мультимодальна екологічна концепція побудови єдиного світу; дослідження потенційного зв'язку біосеміотики з біологією); 6) семіотика постцифрової науки й освіти: (постцифрова наука й освіта; виклики для постцифрової грамотності; розширення мультимодальності та соціальної семіотики; градація семіотичних ресурсів у неформальному навчанні на китайських навчальних платформах, семіотика та глобальна комунікація; 7) семіотика

фреймів: семіотичні категоріальні фрейми; семіотика та глобальна комунікація тощо.

Для детального ознайомлення з тематиками передових семіотичних досліджень у Китаї варто звернутися до семіотичних оглядів за останні три роки. Серед наукових публікацій у журналах за 2021 р., було вибрано 359 фахових видань і сім монографій семіотичної тематики, де найбільша кількість досліджень була дотична до сфери класичної лінгвосеміотичної теорії, популяризації китайської традиційної культури та літератури, аналізу культурних символів, мистецтва, коротких відео, впливу штучного інтелекту. Також проводився семіотичний аналіз із китайською специфікою в галузі візуального дизайну, символіки брендів, національного туризму, культурної творчості, мистецтва конструювання іміджу (Xiang, Tong, Liu, & Feng, 2022 p. 229).

Загальна семіотика у 2021 р. у Китаї представлена працями, у яких проводиться порівняльний аналіз поглядів семіотичних шкіл класичних теорій Ф. де Соссюра, Р. Барта, У. Еко, Ю. Лотмана в межах традиційного китайського контексту; досліджується питання поєднання візуальної граматики та візуального дискурсу задля побудови загальної моделі аналізу візуальної риторики. Прикладні семіотичні дослідження здебільшого спрямовані на аналіз символічних систем із китайською специфікою, переосмислення смислотворчих ритуалів і символів китайської нації. Поширені семіотичні дослідження конфуціанства, буддизму й даосизму (Xiang, Tong, Liu, & Feng, 2022 p. 231).

2021 р. від тематики літератури, живопису, кіно та телебачення китайські науковці перейшли до наукових розвідок у царині семіотики танцю, архітектури, ігор, мультимедійного мистецтва. Зокрема обговорюються іконічність мистецтва, змішування індексності та нормативності мистецтва; порівнюються різні тенденції істориків мистецтва щодо мистецьких символів на основі "Теорії символів" Ч. Пірса; розширюється тематика дослідження (обкладинки книг, комікси та кіноадаптації); проводиться дискусія чи є китайська традиційна культура метамовою нової національної анімації; обговорюються нові форми мистецтва, представлені за допомогою NFT (Non-Fungible Token); досліджуються використання семіотичної перспективи Ч. Морріса для оптимізації культурного та креативного дизайну регіональних продуктів і посилення їхньої культурної цінності й комунікаційного впливу; за допомогою використання семіотичної теорії Ф. де Соссюра аналізується взаємозалежність символізму дизайну упаковки з погляду тексту, форми, кольору, графіки та матеріалу. Деякі китайські вчені аналізують процес формування економіки харчових і туристичних символів у конкретних туристичних напрямках; аналізують моделі побудови символу бренду на платформах соціальних медіа. Окремо варто виокремити дослідження використання семіотичної педагогіки для кодування символічної цінності системи освіти та сприяння процесу інтернаціоналізації китайської освіти (Xiang, Tong, Liu, & Feng, 2022, pp. 233–234).

У центрі фокусу дослідження комунікативної семіотики стали публічні події, медіа-платформи семіотична культура етнічних меншин, мультимедійне вираження культурних символів і становлення семіотичної саморепрезентації молоді у соцмережах. Семіотика цифрових технологій у дослідженнях 2021 р. зосереджувалась на п'яти аспектах: технологічний розвиток і наукові дослідження, трансформація медіа, культурне споживання,

літературна та мистецька практика та рефлексія суб'єктивності. Порушується питання використання технології великих даних (Big Data), що, на думку самих китайських науковців, у майбутньому надасть китайській лінгвістиці можливості очолити світову лінгвістику (Xiang, Tong, Liu, & Feng, 2022, p. 235).

Чимало досліджень у Китаї порушують питання цифрової культури споживання, зокрема питання використання віртуальних ідолів; змін у культурних моделях споживання; питання втрати почуття свободи споживачів автоматично згенерованого інтернет-контенту, зміну занепокоєнь інтернет-споживачів із практичних потреб на символічні. Обговорюються переваги та недоліки використання ШІ для створення мистецьких творів, новин; порушується питання тотального контролю штучним інтелектом над інтерактивною поведінкою художників, розробників алгоритмів (Xiang, Tong, Liu, & Feng, 2022, p. 240).

В огляді наукових публікацій за 2022 р., із 327 фахових статей і 22 монографій семіотичної тематики найбільша кількість досліджень дотична до сфери лінгвосеміотики, семіотики зображення, наратології, комунікації, дослідження китайської культури, візуальної мови, емоційної композиції, драматичного мистецтва, бренд-маркетингу тощо. В англійських працях здебільшого досліджуються тексти про бойові мистецтва крізь призму семіотики культури (Duan, 2023, p. 264).

У наукових розвідках семіотичної теорії у 2022 р. у Китаї досліджується питання первинності іконічних знаків і "семіотичний прагматизм" Ч. Пірса та порівняння його із філософією Гегеля; аналізуються три основні положення в теоретичній системі Лотмана та походження концепції Лотмана про "символічну монаду"; проводиться семіотичне дослідження людської суб'єктивності, визначаються відмінності в розумінні "символічного я" між китайськими та західними семіотичними колами; детально розглядається семіотика подарунків (Duan, 2023, p. 266).

Китайські дослідження семіотики комунікації у 2022 р. включали роботи з аналізу візуального фреймінгу; візуальної риторики; ідеографічного процесу конструювання образу країни та міста в національній культурній спільноті; мета-символів як культурного прототипу китайської національної спільноти; кодування й декодування культурної комунікації етнічних меншин; використання теорії двовимірної семіотики кіно та чотиридимірної сенсорної семіотики для дослідження процесу ідеографічної конструкції текстів VR і AR в інтерактивних медіа; переваги й недоліки символізму та коннекціонізму; текстуальний вимір метавсесвіту, та обговорення "метатенденцій"; символізація та медіатизація соціальної культури, концепція метавсесвіту крізь призму метамедіа; символічне споживання у процесі формування "національної тенденції" та питання семіотики споживання в контексті фан-культури (Duan, 2023, pp. 267–268).

У царині семіотичної естетики китайських науковців цікавлять питання естетики мистецтва, семіотики зображення, зокрема естетична конотація; естетика художнього символу; теоретичні основи символічної естетики; концепція "символічної інтенціональності"; використання феноменологічних методів у дослідженні драматургії; питання створення медіасеміотики мистецтва; вивчення семіотичної естетики в культурній індустрії; проблеми оригінальності блокчейну NFT і мистецтва тощо (Duan, 2023, pp. 268–269).

Серед наукових публікацій у журналах семіотичної тематики за 2023 р., із 373 фахових статей і 34 монографій найпопулярнішими напрямками в Китаї стали галузі: класичної семіотичної теорії, китайської культури, індустрії культури, цифрових технологій, літератури та мистецтва. Наявний широкий спектр лінгвосеміотичних досліджень, наукових розвідок з образної риторики та літературної семіотики, семіотики культури (Chen, Li, Luo, Yang, 2024, p. 234).

3 теоретичних досліджень можна виділити дослідження семіотики Р. Барта; конструювання трьох вимірів системи символів мови, системи символів тіла та системи культурних символів із фізіологічного й духовного рівнів; питання наративності семіотики А. Греймаса; логічний зв'язок між онтологією та мовою в лінгвістичній думці Ф. де Соссюра; концепція "відкритих творів" У. Еко та її семіотична герменевтична перспектива; використання семіотичної теорії для пояснення "Дао" як сфери передсимволічного значення; вивчення діяхронічного та синхронічного вимірів лінгвосеміотики; символічне значення в мультимодальному дискурсі; три еволюційні підходи до візуальної риторики, засновані на медіатексті, фізичному тексті та просторовому тексті; використання нарративного тексту із зображенням для конкретизації та систематично структурованої інтерпретації символів зображення; мультимедійна перспектива розкриття музичної риторики; мультимедійна літературна герменевтика; перспектива досліджень у галузі мультимодальної когнітивної поетики тощо (Chen, Li, Luo, & Yang, 2024, pp. 235–236).

Прикладні семіотичні дослідження окреслюють такі питання: 1) семіотика китайської культури (культурні символи, каліграфія; символічна пам'ять китайського народу; ритуальна й музична комунікація); 2) семіотика споживання товарів і брендів (семіотика брендів одягу; модифікація символів презентації продукту; символізм у світі туризму); вивчення комунікаційної практики коротких відео (мультимодальний дискурс соціальних медіа; семіотичний вплив коротких відеороликів на громадську думку; мультимедійні текстові риторичні техніки відеоблогерів); аудіовізуальні наративи (сприйняття символічних нарративів фільмів, що основані на реальних подіях; характеристики метонімії у фільмах; аналіз символічної репрезентації та семіотичного механізму культурних просторів (міського, сільського, віртуального); нарративна етика медіатекстів); 3) семіотика цифрових технологій (зв'язок між людськими та машинними символами; перетворення мовних символів і міграція символічних значень у метавсесвіті; іконічність віртуальних зображень; криза символічної "імплузії", викликаної мистецтвом занурення; криза ідентичності через вплив цифрового читання; ШІ-генеровані дитячі книжки; генерація новин з допомогою ШІ); 4) семіотичні дослідження змін у сприйнятті тіла та сприйнятті медіа-символів (розпізнавання віртуальних презентацій за допомогою вигаданих символів у кінопросторі; інвазивне захоплення свідомості людини механізмами панорамних символів 3МІ); 5) семіотика мистецтва як теоретична перспектива для проведення досліджень конкретних мистецьких практик; інтерпретація музичних символів тощо (Chen, Li, Luo, & Yang, 2024, pp. 236–237).

У сфері цифрової естетики у 2023 р. китайські дослідники зазначають, що відкритість цифрових технологій розмиває межі між мистецтвом і не-мистецтвом, тому необхідно переосмислити визначення мистецтва та

природи естетичного досвіду. У дослідженнях біосеміотики дослідники зосереджуються на спільній еволюції біоестетичних елементів і практик біомистецтва, для сприяння виходу людей за межі власних когнітивних можливостей; досліджують відносини між медіа та тілом, спричинених візуальним центризмом у суспільстві видо-вища. Також китайські вчені переймаються питанням перекодування нових медіа-технологій і біотехнологій для надання можливостей учасникам як семіотичних суб'єктів трансформативно ввійти в сенсорний світ інших організмів для симулювання, відчуття, вираження та реконструювання різних символів (Chen, Li, Luo, & Yang, 2024, pp. 238–239).

2023 р. зберігається тенденція до проведення численних семіотичних досліджень китайського нарративу із застосуванням мовних моделей ChatGPT та AIGC (штучно згенерованого контенту), що надає можливості для використання теоретичних напрацювань у глибокому аналізі мультимедійних і різножанрових текстів, зокрема на основі мистецького дискурсу. Зароджується багато теорій "квазісуб'єктивності" та "пост-нарративності", а класичні теорії інформації й теорії значення розширюються в нових контекстах семіотики комунікації (Ma, 2024).

Китайські науковці-семіотики намагаються налагодити зв'язок між історією та сьогоденням, традицією та сучасністю. Завдання сучасної китайської семіотичної науки – формулювання нового методологічного апарату семіотичних досліджень, який зможе в себе ввібрати класичні семіотичні теорії та застосувати їх для дослідження в галузі традиційної китайської культури на матеріалі різноманітних дисциплін. Семіотичні дослідження в Китаї направлені на пошуки можливостей між-дисциплінарної інтеграції та міжгалузевої взаємодії, розробці чітких методів досліджень, пошук нових наукових перспектив і світового визнання.

Стосовно майбутнього китайських семіотичних досліджень провідний китайський семіолог Ван Міньюй (Wang, 2020, p. 304) прогнозує розширення інтердисциплінарності й галузевості китайської семіотичної науки, розширення методології та перспектив семіотичного дослідження, зокрема застосування семіотики в царині дослідження семантики, прагматики, комунікативних і транслативних теорій. Найбільш перспективним та унікальним напрямом дослідження для сучасної семіотичної науки Ван Міньюй вбачає наукові розвідки в галузі китайської культури, філософських ідей, китайських класичних літературних праць і знакової системи піктографічних китайських ієрогліфів.

Дискусія і висновки

Зазначена вище чимала кількість регулярних випусків наукових семіотичних журналів, інтернаціональна команда дослідників європейської та китайської семіотичної галузі свідчать про глобальну перспективність наукового напрямку, галузеву направленість і широку сферу прикладного застосування теоретичних знань у практичних дослідженнях.

Тематичне наповнення семіотичних праць і вибір основних напрямів розвитку семіотики у світі нині визначаються провідними семіотиками Європи та США. Об'єктом уваги сучасного західного семіотичного дискурсу за останні роки є ретроспективний аналіз класичних теорій Ф. де Соссюра, А. Греймаса, Р. Барта, У. Еко, Ю. Лотмана, семіотичні ландшафти, семіотика тіла, семіотичні моделі, питання візуальної семіотики. На теоретичний досвід європейців спираються і вітчизняні, і

численні китайські дослідники, які, тим не менш, за останні десятиріччя запропонували багато власних теорій та унікальних поглядів які також варті уваги світової спільноти. Зокрема європейських і китайських науковців цікавлять питання семіотики кризових наративів, кліматичні проблеми, досвід доповненої реальності, питання сенсоутворення цифрової ідентичності, зміни цифрової економіки споживання. Велика увага в останні роки приділена дослідженню постцифрової науки, освіти та суспільства, правознавчої тематики, дослідженням глобальної комунікації.

За 30-річний період з початку становлення семіотики в Китаї варто засвідчити певний прогрес китайських учених у дослідженні форми та методології семіотичних досліджень, багатий досвід і сформовану літературознавчу наукову школу. У зв'язку зі збільшенням ШІ-модифікований контенту, одним із трендових напрямів досліджень у Китаї, як і в Європі та у США, є семіотика медіа-комунікації. Сформована семіотична школа, систематичне проведення теоретичних ретроспективних досліджень наряду зі збільшенням ролі медіаконтенту в царині цифрової культури споживання розширює дослідницькі перспективи й дозволить вченим у найближчі роки досягти значних успіхів у проведенні широкого спектра галузевих семіотичних досліджень.

У вітчизняній науці наявні вагомі напрацювання в мистецькому, естетичному, філософському семіотичних напрямках, чимала кількість оглядових культурологічних досліджень, предметних розвідок із комунікативної семіотики та нарративу. Перспективними можна вважати майбутню співпрацю з китайськими колегами в царині літературної теорії, мистецтвознавства, у галузі правових дисциплін, дослідження міфосеміотики, іконічності. Буде цінним науковий досвід китайських колег у галузях теорії семіотики мистецтва, комунікативної семіотики, дослідження семіотичних наративних стратегій, соціальних мереж, ігрового, цифрового новинного контенту та дослідження ШІ. Враховуючи відмінності західної та східної культур, в українських науковців також є можливості для проведення зіставних семіотичних мистецьких культурологічних розвідок, дослідження вербальних і невербальних зображувальних знаків, музичних творів тощо. Цікавим і перспективним напрямом дослідження у вітчизняній лінгводидактиці – перейняття досвіду у китайських колег із проведення семіотичного аналізу цифрового навчання.

Потрібно розширювати співпрацю й освітлення у вітчизняній науковій літературі вже добре вивчених у Європі та Китаї лінгвосеміотичного та біосеміотичного/екологічного напрямів досліджень. Потребують більшої уваги серед вітчизняних лінгвістів також питання семіотики перекладу, семіотичного аналізу мультимедійних і різножанрових текстів.

Варто зазначити, що європейська та китайська семіотична наука плідно співпрацюють. Зачасту керівниками міжнародних семіотичних асоціацій є представники як Заходу так і Сходу, а провідні діячі семіотичних напрямів постійно полемізують, зокрема на сторінках китайських і європейських семіотичних журналів, на міжнародних семіотичних наукових заходах, про участь у яких щороку звітують головні редактори вищезгаданих журналів.

Увіражені і скласифіковані в цій статті семіотичні напрями наукових досліджень варті глибокого теоретичного опрацювання та прикладного застосування вітчизняними науковцями, які можуть звертатися до англomовної й китайськомовної наукової літератури. Сподіваємося, що

наше оглядове дослідження може бути сходинкою до глобальної наукової інтеграції в царині семіотики з міжкультурним науковим простором Європи й Китаю.

Список використаних джерел

- Андрейчук, Н. (2017). Культурний семіозис: до поняття візуальної книги. *Studia Philologica*, 2. <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/173>
- Андрейчук, Н. (2021). Відтворення метамови Чарльза Пірса в українському перекладі статті "про новий список категорій". *Studia Philologica*, 1, 31–40. <https://doi.org/10.28925/2311-2425.2020.144>
- Бацевич, Ф. С. (2016). Лінгвосеміотика. У І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]. (Ред.) *Енциклопедія сучасної України*. Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. <https://esu.com.ua/article-55510>
- Гардашук, Т. В. (Ред.). (2021). *Семіотичний аналіз явищ культури*. Інститут філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України. https://web.kpi.kharkov.ua/philosophy/wp-content/uploads/sites/124/2021/11/Semiot_analys.pdf
- Кириченко, М. О. (2017). Інформаційно-семіотичні виміри інформації як головного тренду інформаційного суспільства. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*, 68, 57–67. <https://doi.org/10.30839/2072-7941.2017.94384>
- Andreichuk, N. (2020). A semiosis-based approach to discourse interpretation. *Herald of Kyiv National Linguistic University. Series in Philology*, 23(1), 60–70. <https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2020.207232>
- Andreichuk, N. (2015). Cultural semiotics: towards the notion of cultural semiosis. *Studia Philologica*, 1. <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/71>
- Chen Simeng, Li Jiaxun, Luo Aidong, & Yang Mei. (2024). 2023 Annual Report of Chinese Semiotic Studies. *Semiotics & Media*, 28, 232–247. <http://www.semiotics.net.cn/userfiles/images/f75866fcdcfb131ecd9ae217c7cedd1.pdf>
- Campbell, C., & Olteanu, A. (2023). The Challenge of Postdigital Literacy: Extending Multimodality and Social Semiotics for a New Age. *Postdigital Science and Education*, 6, 1–23. <https://doi.org/10.1007/s42438-023-00414-8>
- Duan, Y. (2023). 2022 Annual Report of Chinese Semiotic Studies. *Semiotics & Media*, 26, 262–272. <http://www.semiotics.net.cn/userfiles/images/165a72223dda9272428b4a3dc22d4831.pdf>
- Gramigna, R., & Madisson, M.-L. (2023). Unravelling semiotics in 2022: A year in review. *Sign Systems Studies*, 51(3–4), 709–733. <https://doi.org/10.12697/SSS.2023.51.3-4.09>
- Kull, K., & Puumeister, O. (2022). Fifty volumes of Sign Systems Studies. *Sign Systems Studies*, 50(4), 546–598. <https://doi.org/10.12697/SSS.2022.50.4.09>
- Kull, K., & Maran, T. (2013). Journals of semiotics in the world. *Sign Systems Studies*, 41(1), 140–145. <https://doi.org/10.12697/SSS.2013.41.1.08>
- Li, Y. (1995). A semiotic approach to traditional Chinese culture in the Chinese language. *Historiography Quarterly*, 3, 35–44.
- Ma, X. (2024). *Meaning Theory Reloaded: A Review of the Frontiers of Communication Semiotics Research in 2023*. <https://doi.org/10.15897/j.cnki.cn51-1046/g2.20240017.001>
- Maran, T. (2020). *Ecosemiotics: The Study of Signs in Changing Ecologies*. <http://dx.doi.org/10.1017/9781108942850>
- Nuessel, F., & Puumeister, O. (2022). Semiotics 2021: The year in review. *Sign Systems Studies*, 50(2–3), 411–432. <https://doi.org/10.12697/SSS.2022.50.2-3.06>
- Sørensen, B., Thellefsen, T., & Nurma Dewi, A. (2023). Journals of semiotics in the world revisited – and proposing a new list anno 2023. *Sign Systems Studies*, 51(3–4), 690–708. <https://doi.org/10.12697/SSS.2023.51.3-4.08>
- Xiang, Ch., Tong, J., Liu, B., & Feng, Q. (2022). 2021 Annual Report of Chinese Semiotic Studies. *Semiotics & Media*, 24, 228–244. <http://www.semiotics.net.cn/userfiles/images/fc3f52a168ca9e387e964652c5ac3b37.pdf>
- Yu, H. (2024). The peculiar case of danger modeling: Meaning-generation in three dimensions. In A. A. Sharov, & G. E. Mikhailovsky (Eds.). *Pathways to the origin and evolution of meanings in the universe*, 363–376. Scrivener Publishing. <https://doi.org/10.1002/9781119865667.ch17>
- Wang, Y., & Pan X. (2016). 从三个角度看中国符号学的发展趋向[J] *Journal of Tianjin Foreign Studies University*, 1, 69–70. https://www.researchgate.net/publication/366248750_congsangejiaodukanzhongguofuhoaxuedefazhanqixiang
- Wang, M. (2020). Two Decades of Semiotic Studies in China. In: *Linguistic Semiotics. Peking University Linguistics Research*, vol. 3. Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-15-3246-7_14
- Wang, M., & Li, J. (2018). The Historic Mission of Chinese Semiotic Scholars. *Chinese Semiotic Studies*, 14(2), 137–148. <https://doi.org/10.1515/css-2018-0009>
- Zhao, Y. (2011). The fate of semiotics in China. *Semiotica*, 184, 271–278. <https://doi.org/10.1515/semi.2011.030>

References

- Andreichuk, N. (2017). Cultural semiosis: towards the notion of visual book. *Studia Philologica*, 2 [in Ukrainian]. <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/173>
- Andreichuk, N. (2021). Rendering of Charles Pierce's metalanguage in Ukrainian translation of the article "On a New List of Categories". *Studia Philologica*, 1, 31–40 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.28925/2311-2425.2020.144>
- Hardashuk, T. V. (Ed.) (2021) *Semiotic analysis of cultural phenomena*. The National Academy of Sciences of Ukraine H.Skovoroda Institute of Philosophy [in Ukrainian]. https://web.kpi.kharkov.ua/philosophy/wp-content/uploads/sites/124/2021/11/Semiot_analys.pdf
- Kyrychenko, M. O. (2017) Informational and semiotic dimensions of information as the primary trend of the information society. *Humanitarnyi visnyk Zaporizkoj derzhavnoi inzhenernoi akademii*, 68, 57–67 [in Ukrainian]. <https://doi.org/10.30839/2072-7941.2017.94384>
- Batsevych, F. S. (2016). Lingvosemiotics. In I. M. Dziuba, A. I. Zhukovskiy, & M. H. Zhelezniak [et al.] (Eds.). *Encyclopedia of Modern Ukraine*. Instytut entsyklopedychnykh doslidzhen NAN Ukrainy [in Ukrainian]. <https://esu.com.ua/article-55510>
- Andreichuk, N. (2020). A semiosis-based approach to discourse interpretation. *Herald of Kyiv National Linguistic University. Series in Philology*, 23(1), 60–70. <https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2020.207232>
- Andreichuk, N. (2015). Cultural semiotics: towards the notion of cultural semiosis. *Studia Philologica*, 1 [in Ukrainian]. <https://studiap.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/71>
- Chen Simeng, Li Jiaxun, Luo Aidong, & Yang Mei. (2024). 2023 Annual Report of Chinese Semiotic Studies. *Semiotics & Media*, 28, 232–247. <http://www.semiotics.net.cn/userfiles/images/f75866fcdcfb131ecd9ae217c7cedd1.pdf>
- Campbell, C., & Olteanu, A. (2023). The Challenge of Postdigital Literacy: Extending Multimodality and Social Semiotics for a New Age. *Postdigital Science and Education*, 6, 1–23. <https://doi.org/10.1007/s42438-023-00414-8>
- Duan, Y. (2023). 2022 Annual Report of Chinese Semiotic Studies. *Semiotics & Media*, 26, 262–272. <http://www.semiotics.net.cn/userfiles/images/165a72223dda9272428b4a3dc22d4831.pdf>
- Gramigna, R., & Madisson, M.-L. (2023). Unravelling semiotics in 2022: A year in review. *Sign Systems Studies*, 51(3–4), 709–733. <https://doi.org/10.12697/SSS.2023.51.3-4.09>
- Kull, K., & Puumeister, O. (2022). Fifty volumes of Sign Systems Studies. *Sign Systems Studies*, 50(4), 546–598. <https://doi.org/10.12697/SSS.2022.50.4.09>
- Kull, K., & Maran, T. (2013). Journals of semiotics in the world. *Sign Systems Studies*, 41(1), 140–145. <https://doi.org/10.12697/SSS.2013.41.1.08>
- Li, Y. (1995). A semiotic approach to traditional Chinese culture in the Chinese language. *Historiography Quarterly*, 3, 35–44.
- Ma, X. (2024). *Meaning Theory Reloaded: A Review of the Frontiers of Communication Semiotics Research in 2023*. <https://doi.org/10.15897/j.cnki.cn51-1046/g2.20240017.001>
- Maran, T. (2020). *Ecosemiotics: The Study of Signs in Changing Ecologies*. <http://dx.doi.org/10.1017/9781108942850>
- Nuessel, F., & Puumeister, O. (2022). Semiotics 2021: The year in review. *Sign Systems Studies*, 50(2–3), 411–432. <https://doi.org/10.12697/SSS.2022.50.2-3.06>
- Sørensen, B., Thellefsen, T., & Nurma Dewi, A. (2023). Journals of semiotics in the world revisited – and proposing a new list anno 2023. *Sign Systems Studies*, 51(3–4), 690–708. <https://doi.org/10.12697/SSS.2023.51.3-4.08>
- Xiang, Ch., Tong, J., Liu, B., & Feng, Q. (2022). 2021 Annual Report of Chinese Semiotic Studies. *Semiotics & Media*, 24, 228–244. <http://www.semiotics.net.cn/userfiles/images/fc3f52a168ca9e387e964652c5ac3b37.pdf>
- Yu, H. (2024). The peculiar case of danger modeling: Meaning-generation in three dimensions. In A. A. Sharov, & G. E. Mikhailovsky (Eds.). *Pathways to the origin and evolution of meanings in the universe*, 363–376. Scrivener Publishing. <https://doi.org/10.1002/9781119865667.ch17>
- Wang, Y., & Pan X. (2016). 从三个角度看中国符号学的发展趋向[J] *Journal of Tianjin Foreign Studies University*, 1, 69–70. https://www.researchgate.net/publication/366248750_congsangejiaodukanzhongguofuhoaxuedefazhanqixiang
- Wang, M. (2020). Two Decades of Semiotic Studies in China. In *Linguistic Semiotics. Peking University Linguistics Research*, vol. 3. Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-15-3246-7_14
- Wang, M., & Li, J. (2018). The Historic Mission of Chinese Semiotic Scholars. *Chinese Semiotic Studies*, 14(2), 137–148. <https://doi.org/10.1515/css-2018-0009>
- Zhao, Y. (2011). The fate of semiotics in China. *Semiotica*, 184, 271–278. <https://doi.org/10.1515/semi.2011.030>

Отримано редакцією журналу / Received: 06.09.24

Прорецензовано / Revised: 30.10.24

Схвалено до друку / Accepted: 18.03.25

Maksym KRYVONIS, PhD Student
ORCID ID: 0000-0003-3255-430X
e-mail: maksym.kryvonos@hnpu.edu.ua
H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Kharkiv, Ukraine

COMPARATIVE ANALYSIS OF MODERN DIRECTIONS AND TENDENCIES OF EUROPEAN AND CHINESE SEMIOTIC RESEARCH

Background. *The article investigates the directions and tendencies of modern semiotic research conducted by European and Chinese scientists to identify prospects for further semiotic research. The author made a brief historical analysis and highlighted modern tendencies in English and Chinese semiotic research as well as topical directions and trends in European and Chinese semiology and outlined the perspectives of semiotic research. Special attention is paid to the leading scientists of the semiotic field and the spheres of their scientific interests.*

Methods. *In preparing this publication, a descriptive method was used to analyze directions and tendencies. The contrastive explanatory approach was used to single out the standard and distinctive features in the semiotic studies of Europe and China. While comparing the views of scientists, the author outlined modern perspective directions in the field of semiotics.*

Results. *Therefore, after conducting a comparative analysis, the author demonstrated distinctive ethnosemiotic and biosemiotic interests of the researchers in Chinese-language semiotic scientific discourse; common directions of Chinese and European semiotic research include digital semiotics, narrative structures of sense-making and iconicity in social networks, research on reputational discourse, and issues of ecosemiotics. The scientific interests of leading Western and Chinese semiologists were compared with those of Ukrainian researchers, outlining common and distinct research areas.*

Conclusions. *The research has proven the topicality of conducting the ethnosemiotic and linguosemiotic research in the field of interdisciplinary semiotic systems, the study of Chinese and European, in particular Ukrainian linguistic culture, religious studies, works of visual art, verbal and non-verbal iconic signs, and the semiotics of literary and artistic discourses. It may be considered a perspective to conduct the studies of the semiotic features of post-digital education, localization, law, the global influence of social networks, and the study of the functioning of iconic units in diachrony, in particular, in the integration of diachronic and synchronic typology perspectives, supplemented by cognitive-linguistic and cultural aspects.*

Keywords: *semiotic research, symbol, China, Europe, comparative analysis, multimodality.*

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declares no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study, in the collection, analyses, or interpretation of data, in the writing of the manuscript, or in the decision to publish the results.